

Inhoud

Woord vooraf	7
Co van Melle	11
Aad van de Sande	23
Jan Bouman	37
Jacoba den Uil-Nederlof	47
Willem Aantjes	57
Gerrit Poels	73
Nico van Hasselt	85
Johan Frinsel sr.	97
Jan Mosterd	107
Hebe Kohlbrugge	119
Nico ter Linden	129
Ted Meines	143

Woord vooraf

‘Een bundel met interviews, die gaan weinig mensen lezen,’ waarschuwde de uitgever mij toen ik hem mijn plan voor dit boek presenteerde. ‘Toch willen we het uitgeven, omdat we de prachtige levensverhalen van deze mensen willen vertellen,’ voegde hij er moedig aan toe. Gelukkig maar.

Ik heb gekozen voor twaalf ‘grijze wijzen,’ oudere gelovigen die ik ook wel ‘twaalf hedendaagse discipelen’ noem. De discipelen uit de Bijbel waren gelovigen met lef. Ze leefden niet voor zichzelf, waren met lijden bekend maar toch hoopvol, ze durfden tegen de stroom in te gaan. Tegelijk waren ze soms ook zelfgericht, halfslachtig, laf. Juist daarom zijn ze inspirerend; ze zijn tot op zekere hoogte navolgbaar.

Hetzelfde geldt voor de twaalf in dit boek. Ook zij waren soms dapper, soms laf, het ene moment vol verwachting, het andere moment hopeloos. Hun levensverhalen hebben mij stuk voor stuk geïnspireerd:

- een daklozenarts met gevoel voor vrouwelijk schoon (Co van Melle);
- een evangelist die dertien jaar zijn verlamde vrouw verzorgde (Aad van de Sande);
- een rasavonturier die op een zelfgebouwd schip de wereldzeeën bevoer, samen met zijn vrouw (Jan Bouman);
- een moeder die haar man, drie kinderen en twee kleinkinderen verloor aan dezelfde ziekte (Jacoba den Uil-Nederlof);
- een gewezen politicus die een dertig jaar jongere vrouw trouwde (Willem Aantjes);
- een pater die elke nacht dertig kilometer fietst om zijn armste stadsgenoten brood te brengen (Gerrit Poels);
- de oudste huisarts van Nederland die Duitsland pertinent mijdt en nóóit in een Volkswagen rijdt (Nico van Hasselt);
- een kinderboekenschrijver en prediker die zichzelf laf vond in de oorlog (Johan Frinsel);
- een schipper die stelt dat Jona en Paulus niet in de penarie hadden gezeten als ze een goeie radar en stormwaarschuwingsdienst hadden gehad (Jan Mosterd);
- een verzetsheldin die meent dat je geen held bent als je je leven riskeert voor de goede zaak (Hebe Kohlbrugge);

- een vrijzinnige dominee die niet in de hemel wil zijn als daar aardse onzin wordt verkocht (Nico ter Linden);
- een generaal die een soort opa is voor niemand minder dan koning Willem-Alexander (Ted Meines).

Mijn dank gaat uit naar hen allemaal. Het was een genot om naar hen te luisteren (hun verhalen benamen me soms de adem), en van hen te leren.

Het begrip *deadline* kreeg bij het schrijven van dit boek een dubbele betekenis. Ik heb namelijk mensen uitgekozen die minimaal de zeventig zijn gepasseerd (het adagium luidde: hoe ouder, hoe beter). De meesten zijn tachtig-plus, de oudste geïnterviewde is 102 (Hebe Kohlbrugge). Enerzijds had ik te maken met de deadline van het schrijven zelf, anderzijds met die van de mensen, die in de winter van hun leven waren... Ik dacht vaak: ik moet deze persoon vandaag nog bellen, of: de fotograaf moet snel een fotoafspraak maken, anders is het misschien te laat.

Soms wás het te laat. Ik had een afspraak met prof. Bob Smalhout, maar hij overleed een paar dagen voor het geplande interview. En emeritus-predikant Dick van Keulen voelde zich te zwak om een interview te geven. Het interview met oud-CDA-politicus Willem Aantjes was net op tijd; hij overleed enkele weken na het interview.

Tot slot: er is weinig mooiers dan luisteren naar de verhalen van je opa of oma. Ze zijn soms spannend, soms ondeugend en meestal leerzaam. Ik hoop dat je bij het lezen van dit boek een vergelijkbare ervaring hebt, alsof je aan een elk van de personen uit dit boek hebt gevraagd: ‘Opa, oma, vertel eens...’ Helaas heb ik zelf geen opa meer, zijn levensverhaal was het zeker waard om in dit boek verteld te worden. Ik draag dit boek aan hem op.

Cor Roth, mijn opa
(foto: Eljee)

Wilfred Hermans
Oktober 2016

De interviews uit dit boek zijn gehouden in de loop van 2015 en 2016. Kortere versies van de interviews verschenen in diezelfde periode in het christelijke opiniemagazine De Nieuwe Koers.

'Een arm om je heen maakt een ander mens van je'

Levenslessen:

1. Je moet niet willen dat iedereen wél over je spreekt.
2. Geef vluchtelingen een dak boven hun hoofd, dan breekt het koninkrijk van God aan.
3. Een arm om je heen, maakt een ander mens van je.
4. Doe dingen die anderen niet doen.
5. Soms moet je slimmer zijn dan een slang, en soms naïever dan een duif.
6. Blijf in de jou onbekende of onvriendelijke omgeving en vlucht niet in een knusse bedoening.
7. Opa worden is alsof je zelf opnieuw wordt geboren.
8. Neem onderweg zo min mogelijk mee, dan kunnen anderen je gastvrijheid verlenen.
9. Niet alles komt op jou aan; Jezus is er ook nog.
10. God kan van een vloek een zegen maken.

Dokter Co van Melle (1936) is nog kweik. Zonder morren loopt hij het lange stuk tussen Utrecht Centraal en het café waar we hebben afgesproken. Hij is hier twintig jaar geleden voor het laatst geweest, en het doet hem goed de bekende Utrechtse geuren op te snuiven. Nabij het station worden net enkele fietsen geruimd. Misselijkmakend, vindt Co, vredesactivist in hart en nieren. Het café waar we zitten, bevindt zich tegenover het Diakonessenhuis. De vader van Jacobus Pieter van Melle werd directeur van dit ziekenhuis toen Co anderhalf was.

“Ik ben de oudste van negen kinderen. Mijn zusje Nelien is op haar vijftigste overleden aan borstkanker. Veel te jong. Als ik aan haar dood denk, denk ik aan het lied van Bach, *Mit Fried und Freud ich fahr dahin*. Het is ongelooflijk hoeveel mensen zij in haar laatste levensmaanden nog blij heeft gemaakt; ze was een leuk mens, hoor... Ik ben net als haar gezegend met een optimistisch geloof; we hebben allemaal van huis uit een soort *schwung* meegekregen. Over de moeilijke dingen die gebeuren, kom ik steeds weer heen.